

1. Η ΥΠΕΡΔΟΣΟΛΟΓΙΑ , ΣΤΙΣ « ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ » ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΑΔΥΝΑΤΙΣΜΑΤΟΣ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .05/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .05/09/2024

Σελίδα: 11

Η υπερδοσολογία, στις «παρενέργειες» φαρμάκων αδυνατίσματος

Της **ΝΤΑΝΙ ΜΠΛΟΥΜ**

Τρες ώρες μετά την ένεση της πρώτης δόσης σεμαγλουτιδίνης που είχε παρασκευαστεί στο φαρμακείο, η Μπέκι Τσίερς άρχισε να κάνει εμετό. Καθώς ήταν σκυμμένη πάνω από τη λεκάνη της τουαλέτας, παραίοντας από τη ναυτία, σκέφθηκε ότι δεν υπήρχε καμία πιθανότητα να καταφέρει να πραγματοποιήσει το προγραμματισμένο ταξίδι από το Αρκανσο στο Σαν Αντόνιο εκείνο το Σάββατοκύριακο. Είχε δίκιο: πέρασε την επόμενη ημέρα κάνοντας εμετό σκεδόν κάθε μία ώρα.

Όπως πολλοί άλλοι, η 66χρονη Τσίερς είχε ξεκινήσει το φάρμακο για να χάσει βάρος. Ωστόσο δεν είχε χρησιμοποιήσει τα επώνυμα φάρμακα Ozempic ή Wegovy, που διατίθενται σε προγεμισμένα στυλό με ακριβείς δόσεις. Αντ' αυτού της είχε συνταγογραφηθεί μέσω μιας υπηρεσίας τηλεϊατρικής ένα φιαλίδιο με το φάρμακο και μια σακούλα με σύριγγες για να το αντλεί η ίδια. Ο σύζυγος της Τσίερς τη ρώτησε τι δόση είχε πάρει και στη συνέχεια διάβασε τις οδηγίες. Επαθε σοκ: η Τσίερς είχε κατά λάθος χορηγήσει στον εαυτό της πενταπλάσια ποσότητα από την προβλεπόμενη. Τέτοια περιστατικά συμβαί-

νουν όλο και πιο συχνά. Μέχρι στιγμής φέτος έχουν καταγραφεί 159 κλήσεις στα εθνικά κέντρα δηλητηριάσεων που αφορούσαν παρασκευασμένα GLP-1, την κατηγορία φαρμάκων που περιλαμβάνει σεμαγλουτιδίνη. Το 2023 είχαν καταγραφεί 32.

Η πλειονότητα αυτών των κλήσεων προέρχεται από άτομα που έλαβαν υπερβολική δόση φαρμάκου, λέει η Κέιτ Μπράουν, κλινική διευθύντρια στα κέντρα δηλητηριάσεων της Αμερικής. Το πρόβλημα έχει γίνει τόσο ανησυχητικό που η Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων εξέδωσε προειδοποίηση σχετικά με περιπτώσεις υπερδοσολογίας σε παρασκευάσματα σεμαγλουτιδίνης. Ορισμένοι ασθενείς χρειάστηκε να νοσηλευθούν, ενώ άλλοι εμφάνισαν παγκρεατίτιδα, πέτρες στη χολή, λιποθυμία ή υπέρταση αρτηριακή. Κάποιοι είχαν λάβει 10 ή και 20 φορές μεγαλύτερη δόση από την προβλεπόμενη.

Η ζήτηση για το Ozempic και παρόμοια φάρμακα έχει εκτοξεύσει τα παρασκευαζόμενα σκευάσματα, που κάποτε ήταν μια σχετικά εξειδικευμένη πτυχή της υγειονομικής περιθαλψής. Δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με το πόσο άνθρωποι λαμβάνουν παρασκευασμένα

Αυξάνονται οι κλήσεις στα εθνικά κέντρα δηλητηριάσεων για παρασκευασμένα GLP-1, κατηγορία σκευασμάτων που περιλαμβάνει σεμαγλουτιδίνη.

Ασθενείς που χρησιμοποιούν παρασκευάσματα σεμαγλουτιδίνης αναφέρουν ότι δέχονται διαφορετικού επιπέδου οδηγίες από τους φαρμακοποιούς.

GLP-1. Ωστόσο, ορισμένες εκτιμήσεις δείχνουν ότι εκατομμύρια Αμερικανοί τα αναζητούν, συχνά ως πιο οικονομική εναλλακτική λύση ή επειδή το επώνυμο φάρμακο δεν είναι διαθέσιμο.

Όταν ο FDA κατατάσσει ένα φάρμακο «προσωρινά σε έλλειψη», όπως συμβαίνει με τις ενέσεις σεμαγλουτιδίνης, τα φαρμακεία παρασκευής σκευασμάτων μπορούν να αγοράζουν δραστηρικά συστατικά από εγκεκριμένες εγκαταστάσεις και να παρασκευάζουν δικές τους εκδόσεις. Αλλά ο FDA δεν εξετάζει, δεν εγκρίνει, ούτε δοκιμάζει τα παρασκευασμένα φάρμακα και έχει προειδοποιήσει για τους κινδύνους που συνεπάγεται η μειωμένη εποπτεία.

Πολλοί ασθενείς κάνουν ενέσεις στον εαυτό τους με παρασκευασμένα φάρμακα χωρίς πρόβλημα. Οι New York Times μίλησαν με αρκετούς, οι οποίοι ανέφεραν ότι έλαβαν ξεκάθαρες οδηγίες και βρήκαν εύκολη τη διαδικασία χορήγησης της ουσίας δόσης, καθώς και τη σταδιακή αύξησή της.

Ορισμένοι όμως δυσκολεύθηκαν να καταλάβουν πόσο πρέπει να γεμίσουν τη σύριγγα ή να κατανοήσουν τις οδηγίες που περιγράφουν τις δόσεις με διαφορετικές μονάδες μέτρησης. Κάποιες

οδηγίες χρησιμοποιούν «μονάδες», ενώ άλλες αναφέρονται σε χιλιοστόγραμμα ή χιλιοστόλιτρα. Ο Τζόζεφ Λάιμσον, διευθυντής του κέντρου δηλητηριάσεων του Νέου Μεξικού, λέει ότι οι ασθενείς που χρησιμοποιούν παρασκευάσματα σεμαγλουτιδίνης αναφέρουν ότι δέχονται διαφορετικού επιπέδου οδηγίες από τους φαρμακοποιούς σχετικά με τη δοσολογία και τη χορήγηση του φαρμάκου. Γνωρίζει τουλάχιστον μία ασθενή που έλαβε υπερβολική δόση και η οποία ανέφερε ότι δεν είχε λάβει καμία καθοδήγηση.

«Είναι επιτακτική ανάγκη οι γιατροί και όσοι άλλοι συνταγογραφούν, καθώς και οι φαρμακοποιοί που παρασκευάζουν φάρμακα να διασφαλίζουν ότι οι ασθενείς λαμβάνουν σωστές οδηγίες» σχετικά με τον τρόπο χορήγησης των φαρμάκων, λέει η Τενίλ Ντέιβις, παρασκευάστρια φαρμακοποιός στην Αριζόνα και επικεφαλής υπηρεσιών της Alliance for Pharmacy Compounding.

Στο Διαδίκτυο οι ασθενείς καταφεύγουν σε αριθμομηχανές, βίντεο στο YouTube και συζητήσεις στο Reddit, δημοσιεύοντας φωτογραφίες συριγγών και ζητώντας βοήθεια: πόσα χιλιοστόγραμμα αντιστοιχούν σε μία μονάδα; Πόσες μονάδες αντιστοιχούν σε

κάθε δόση; Ορισμένοι μάλιστα αναφέρουν ότι διπλασιάζουν τις δόσεις τους προσπαθώντας να χάσουν βάρος πιο γρήγορα.

Η 53χρονη Τζόις Τζαντούνη βρήκε αγχωτικό να υπολογίζει μόνη της κάθε δόση της παρασκευασμένης σεμαγλουτιδίνης. Η Τζαντούνη λάμβανε το επώνυμο φάρμακο Wegovy, το οποίο της είχε συνταγογραφηθεί μέσω μιας υπηρεσίας τηλεϊατρικής, για αρκετούς μήνες, όταν η εταιρεία άρχισε να χορηγεί αντ' αυτού παρασκευασμένη σεμαγλουτιδίνη. Μετά την αλλαγή, οι οδηγίες στην ετικέτα συχνά έρχονταν σε αντίθεση με τις οδηγίες που λάμβανε τηλεφωνικά από την εταιρεία. «Διάβαζα το κουτί περίπου 47 φορές για να βεβαιωθώ ότι το έκανα σωστά», λέει.

Η Τσίερς αναφέρει πως παρά τη παραγωγή της παρασκευασμένης σεμαγλουτιδίνης από το ίδιο φαρμακείο κάθε μήνα, τα φιαλίδια μερικές φορές φθάνουν με ελαφρώς διαφορετική σύνθεση ή με διαφορετικές μονάδες μέτρησης. Το να κάνει λάθος στη δόση είναι «τόσο εύκολο, ειδικά όταν δεν έχεις εξειδικευμένες γνώσεις», λέει.

Τα συμπτώματά της διήρκεσαν δύομησιήμερες. Σκέφθηκε να μην ξαναπάρει ποτέ άλλο δόση.

2. ΠΡΩΙΜΟ ΣΗΜΑΔΙ ΓΙΑ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ Η ΚΑΤΑΘΛΙΨΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .05/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .05/09/2024

Σελίδα: 44

Πρώιμο σημάδι για Αλτσχάιμερ η κατάθλιψη

Νέα έρευνα για την επίπτωση των ψυχικών διαταραχών στην εκδήλωση της άνοιας

Η κατάθλιψη θα μπορούσε να αποτελεί πρώιμο σημάδι Αλτσχάιμερ, όπως προκύπτει από μία νέα μελέτη τα συμπεράσματα της οποίας έρχονται να ισχυροποιήσουν τις παρατηρήσεις προηγούμενων ερευνών που συνδέουν τις δύο αυτές νόσους. Μάλιστα, τα νέα δεδομένα ρίχνουν ακόμη περισσότερο φως στο υπό διερεύνηση αυτό πεδίο,

Σε ορισμένους ανθρώπους η νεοεμφανιζόμενη κατάθλιψη μπορεί να προέρχεται από την ίδια τη συσσώρευση πλακών της πρωτεΐνης β-αμυλοειδούς στον εγκέφαλο, κάτι που αποτελεί σημάδι Αλτσχάιμερ

καθώς φαίνεται να απορρίπτονται άλλες επιστημονικές υποθέσεις, που υποστηρίζουν πως οι γνωστικές διαταραχές μιμούνται τα καταθλιπτικά συμπτώματα χωρίς στην πραγματικότητα να είναι «αληθινά» (κατάσταση γνωστή και ως ψευδο-κατάθλιψη).

Και αυτό διότι τα νεότερο δεδομένα που δημοσιεύτηκαν στο «Jama Network Open» δείχνουν πως σε ορισμένους ανθρώπους η νεοεμφανιζόμενη κατάθλιψη μπορεί να προέρχεται από την ίδια τη συσσώρευση πλακών της πρωτεΐνης β-αμυλοειδούς στον εγκέφαλο, κάτι που αποτελεί σημάδι Αλτσχάιμερ.

«Τα ευρήματα αυτά υποστηρίζουν ότι τα καταθλιπτικά συμπτώματα αποτελούν πρώιμο χαρακτηριστικό στα προκλινικά στάδια της νόσου Αλτσχάιμερ» καταλήγει η ερευνητική

ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΑΛΤΣΧΑΪΜΕΡ

των ατόμων ηλικίας 65 έως 74 ετών

των ατόμων ηλικίας 75 έως 84 ετών

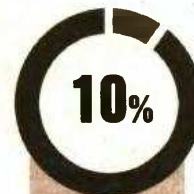

των ατόμων ηλικίας 85 ετών και άνω παγκοσμίως

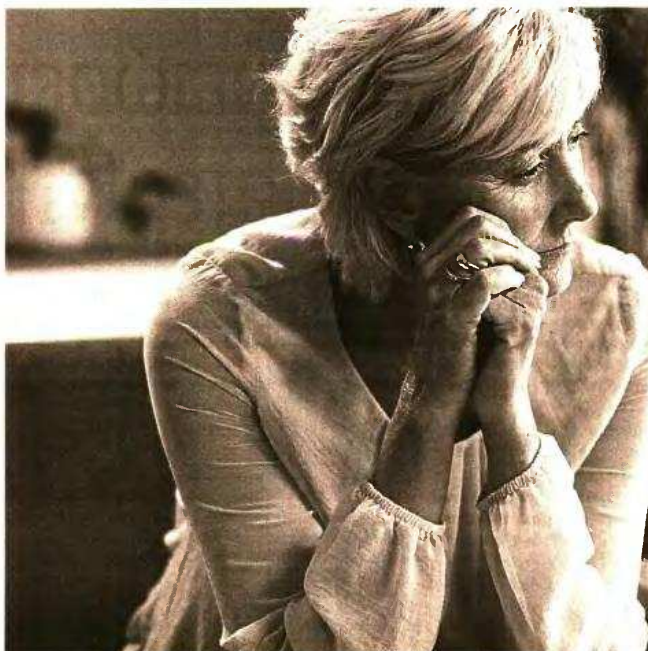
139
εκατομμύρια άτομα

παγκοσμίως θα έχουν άνοια έως το 2050

Η νόσος Αλτσχάιμερ αρχίζει 20 χρόνια ή περισσότερο πριν από την απώλεια μνήμης και άλλων συμπτωμάτων

των Ελλήνων είναι πάσχοντες ή ασχολούνται καθημερινά, ως φροντιστές, με άτομα που πάσχουν από άνοια ή σχετικές διαταραχές

SHUTTERSTOCK

2. ΠΡΩΙΜΟ ΣΗΜΑΔΙ ΓΙΑ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ Η ΚΑΤΑΘΛΙΨΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 05/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 05/09/2024

Σελίδα: 45

ΤΑ ΝΕΑ ΠΕΜΠΤΗ 5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ομάδα που υπογράφει τη νέα αυτή μελέτη, με επικεφαλής τη νευροψυχολόγο στο Νοσοκομείο Brigham and Women's της Βοστώνης Catherine Munro. Με πιο απλά λόγια, δηλαδή, δεν είναι η κατάθλιψη ο βασικός «ένοχος» που προκαλεί τη νόσο Αλτσχάιμερ. Αλλά η ίδια η παθολογία της ασθένειας, που κλέβει τη μνήμη των ανθρώπων, επηρεάζει εκείνο το τμήμα του εγκεφάλου που επίσης συνδέεται με την εκδήλωση της κατάθλιψης. Για να καταλήξουν στις παρατηρήσεις αυτές, η Catherine Munro και οι συνεργάτες της παρακολούθησαν και αξιολόγησαν τα καταθλιπτικά συμπτώματα σε 154 εθελοντές, που συμμετείχαν στη μελέτη «Harvard Aging Brain Study».

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί πως όλοι οι συμμετέχοντες όταν εντάχθηκαν στη μελέτη δεν είχαν σημάδια που να υπονοούν διανοητική έκπτωση. Εκτοτε, δηλαδή από το 2010 και επί 12 χρόνια, βρίσκονταν υπό το... ερευνητικό μικροσκόπιο. Μία ακόμη σημαντική λεπτομέρεια είναι πως στα δεδομένα που συλλέχθηκαν κατά το διάστημα αυτό συμπεριλαμβάνονται οι απεικονιστικές εξετάσεις του εγκεφάλου, στις οποίες υποβάλλονταν οι εθελοντές μία φορά κάθε δύο έως τρία χρόνια.

Με τον τρόπο αυτόν η ερευνητική ομάδα άνοιγε κάθε τόσο ένα σημαντικό... απεικονιστικό παράθυρο, εξετάζοντας την πιθανή συσσώρευση πλακών β-αμυλοειδούς στους εγκεφαλικούς ιστούς, που τεκμηριωμένα σχετίζεται με τη νόσο Αλτσχάιμερ.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ειδικοί παρα-

τήρησαν ότι μεταξύ των ατόμων που συμμετείχαν στη μελέτη και είχαν ήπια ή καθόλου σημάδια κατάθλιψης, «η αύξηση των συμπτωμάτων κατάθλιψης συσχετιζόταν με πρόωμη συσσώρευση πλακών σε περιοχές του εγκεφάλου που εμπλέκονται στον συναισθηματικό έλεγχο».

Η Catherine Munro δε σημειώνει επιπλέον ότι η σύνδεση μεταξύ κατάθλιψης και συσσώρευσης

β-αμυλοειδούς συνέβη είτε είχαν ήδη αρχίσει να εμφανίζονται προβλήματα με τη μνήμη ή τη σκέψη είτε όχι.

Συνεπώς, η ερευνητική ομάδα υποστηρίζει πως η κατάθλιψη θα μπορούσε να αναγνωριστεί ως πιθανό σημάδι της νόσου Αλτσχάιμερ σε άτομα που διατρέχουν κίνδυνο και μάλιστα ως μια δυναμική ένδειξη που λειτουργεί προειδοποιητικά πριν καν εμφανιστούν οι γνωστικές δυσκολίες. Και προσθέτει με νόημα πως η έγκαιρη ανίχνευση της νόσου Αλτσχάιμερ γίνεται όλο και πιο σημαντική σε μια εποχή όπου τα πρόσφατα εγκεκριμένα φάρμακα μπορούν να βοηθήσουν στην επιβράδυνση της ασθένειας. Ισως, συνεπακόλουθα, στο μέλλον (όπως εξηγούν οι ερευνητές της Βοστώνης) τα καταθλιπτικά συμπτώματα να συμπεριλαμβάνονται «στη λίστα ελέγχου για τη διάγνωση της νόσου Αλτσχάιμερ». Σε κάθε περίπτωση πάντως και έως τότε, όπως συνεχίζουν, «τα ευρήματα υπογραμμίζουν τη σημασία της παρακολούθησης των νέων και αυξανόμενων συναισθηματικών συμπτωμάτων, εκτός από τις γνωστικές αλλαγές, σε ηλικιωμένους ενήλικες οι οποίοι ελέγχονται κλινικά για άνοια».

Χρειάζεται περισσότερη έρευνα

Τα νευροψυχιατρικά συμπτώματα, ιδίως η κατάθλιψη, είναι κοινά στη νόσο Αλτσχάιμερ αλλά οι ακριβείς σχέσεις μεταξύ της κατάθλιψης είναι ασαφείς. Τα νέα δεδομένα όμως, όπως τονίζει ο Dr. Mark Gordon, επικεφαλής Νευρολογίας στο Zucker Hillside Hospital της Νέας Υόρκης, συμβάλλουν στο να... ξεκαθαρίσει η σύγχυση που επικρατεί σχετικά με τους δεσμούς μεταξύ της κατάθλιψης και της νόσου Αλτσχάιμερ.

«Νομίζω ότι στο παρελθόν αυτή η σύνδεση μπορεί να παρερμηνεύτηκε οδηγώντας σε ισχυρισμούς περί ψευδο-κατάθλιψης». Έτσι και σύμφωνα με τον ειδικό, ο οποίος σημειώνεται πως δεν συμμετείχε στη μελέτη, τα πρόσφατα συμπεράσματα «καταδεικνύουν ότι η πραγματική νευροπαθολογία της νόσου σε ορισμένα τμήματα του εγκεφάλου μπορεί να είναι η αιτία που οδηγεί στη σχετική πρόωμη εμφάνιση καταθλιπτικών συμπτωμάτων, ανεξάρτητα από τα γνωστικά συμπτώματα».

Υπό το πρίσμα αυτό, καταλήγει, υπάρχει ακόμη και η πιθανότητα τα φάρμακα νέας γενιάς κατά της νόσου Αλτσχάιμερ, που στοχεύουν στο β-αμυλοειδές, να περιορίσουν τη γνωστική έκπτωση αλλά και τυχόν συναισθηματικά/συμπεριφορικά προβλήματα, όπως η κατάθλιψη. Ωστόσο, τόνισε ότι όλη αυτή η έρευνα βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, οπότε «δεν το ξέρουμε ακόμα αυτό» με βεβαιότητα

Η Επίπτωση των Ψυχικών Διαταραχών

Στα χρόνια του κορωνοϊού μία ακόμη έρευνα είχε έρθει τότε να... ταραξει τα νερά. Γιατί, είχε δείξει ότι άνθρωποι με κατάθλιψη αρχίζουν να εμφανίζουν συμπτώματα άνοιας περίπου δύο χρόνια νωρίτερα σε σχέση με τους μη καταθλιπτικούς. Για τους αγχώδεις όμως τα νέα ήταν ακόμη χειρότερα, καθώς αυτοί εμφανίζουν τα πρώτα συμπτώματα νοητικών διαταραχών έως και τρία χρόνια νωρίτερα.

Οι ερευνητές εκείνης της μελέτης που ανακοινώθηκε διαδικτυακά λόγω κορωνοϊού, με επικεφαλής τον Dr. Zachary Miller του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας στο Σαν Φρανσίσκο, ανέλυσαν στοιχεία για 1.500 άτομα, εκ των οποίων το 43% είχε ιστορικό κατάθλιψης, το 32% άγχους, το 1,2% διπολικής διαταραχής, το 1% διαταραχής μετατραυματικού στρες και 0,4% σχιζοφρένειας. Η μελέτη λοιπόν κατέληξε πως όσο περισσότερες είναι οι διαγνωσμένες ψυχικές διαταραχές σε έναν άνθρωπο, τόσο νωρίτερα εμφανίζονται τα συμπτώματα της άνοιας.

«Χρειάζεται περισσότερη έρευνα για να κατανοηθεί η επίπτωση των ψυχικών διαταραχών όπως η κατάθλιψη και το άγχος στην εμφάνιση της νόσου Αλτσχάιμερ και κατά πόσο η θεραπεία της κατάθλιψης και του άγχους μπορεί να αποτρέψει ή να καθυστερήσει την εκδήλωση της άνοιας. Ασφαλώς, δεν λέμε ότι οι άνθρωποι με κατάθλιψη ή άγχος κατ' ανάγκη θα εμφανίσουν Αλτσχάιμερ» είχε επισημάνει όμως τότε ο Dr. Miller.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΑΛΤΣΧΑΙΜΕΡ

 Εκπτώση πρόσφατης μνήμης (π.χ. επανάληψη ερωτήσεων και ιστοριών ή χάσιμο πραγμάτων και δυσκολία εκμάθησης νέων γνώσεων)

 Διαταραχές του Λόγου (π.χ. αδυναμία εύρεσης της κατάλληλης λέξης ή δυσκολία με τους αριθμούς)

 Χρονικός αποπροσανατολισμός

 Διαταραχές στη συγκέντρωση

 Μεταβολή στον χαρακτήρα